

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyně Mgr. Marcelou Uhříčkovou ve věci

žalobce: **T. L. N.**, narozený X
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 11. 7. 2022, č. j. OAM-80/LE-BA05-HA15-2022,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 22. 7. 2022 a doplněnou dne 21. 3. 2023, domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2022, č. j. OAM-80/LE-BA05-HA15-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 31. 8. 2022 (dále jen „zákon o azylu“) zastavil řízení o opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, která byla posouzena jako nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
2. Zdejší soud ve věci rozhoduje již podruhé, neboť jeho usnesení o odmítnutí žaloby ze dne 24. 10. 2022, č. j. 53 Az 6/2022-41, bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem.

Žaloba

3. Žalobce tvrdí, že byl napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech, v důsledku čehož mu hrozí závažná újma. Namítá, že žalovaný v řízení o opakované žádosti nepřihlédl ke změně okolností jeho soukromého života, zejména k délce jeho nepřetržitého pobytu na území České republiky, zvýšení míry integrace, ztížení možnosti návratu do země původu a absenci jakéhokoli sociálního, ekonomického či rodinného zázemí v zemi původu. Současně žalobci neposkytl dostatečnou součinnost za účelem zjištění skutkového stavu věci. Nadto žalovaný nezjistil, zda v zemi žalobcova původu nedošlo k podstatné změně okolností a neopatřil si přesné a aktuální podklady k posouzení tamní sociální situace a životní úrovně. Žalovaný nesprávně posoudil nepřipustnost opakované žádosti, neboť u žalobce nastaly nové skutečnosti soukromého života, přičemž vycestování do země původu by mohlo být nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života, a tedy vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Stejně tak žalovaný nezvažil, zda situaci žalobce lze považovat za *případ hodný zvláštního zřetele* ve smyslu § 11a odst. 4 zákona o azylu. S ohledem na shora uvedené má žalobce za to, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
4. Žalobce nerozporuje, že v průběhu řízení o jeho opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany netvrdil naplnění důvodu pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu. Uváděl však nové relevantní okolnosti soukromého života, které nemohl uplatnit v předchozím řízení. Žalobce v České republice pobývá nepřetržitě od roku 1994 a za posledních téměř 30 let ji neopustil. Lze jej tedy považovat za trvale usídleného cizince, jehož pobytovou situaci však aktuálně nelze řešit žádným ze způsobů předvídaných zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce je napadeným rozhodnutím nucen k přesídlení do země původu, kde nemá žádné sociální, ekonomické a rodinné zázemí a která je pro něj cizí, což by mohlo představovat nepřiměřený zásah do jeho práva na respektování soukromého a rodinného života. Žalobcova totožnost a státní občanství nadto byly zjištěny pouze na základě jeho čestného prohlášení, a tak nebylo ani postaveno najisto, do jaké země by měl být navrácen. Žalobce přitom poskytl žalovanému množství informací, jejichž dalším ověřením by bylo možné dospět k přípustnosti a důvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný však na tyto informace nebral zřetel, přestože s ohledem na sdílené důkazní břemeno bylo jeho povinností vyvinout určitou aktivitu i z vlastní iniciativy. Žalovaný si měl opatřit podklady ke stavu životní úrovně ve Vietnamu a k tomu, zda v zemi původu nedošlo k podstatné změně okolností. To žalovaný neučinil a navíc nevycházel z aktuálních zpráv.
5. Napadené rozhodnutí je dle žalobce nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů také proto, že žalovaný ve vztahu k posouzení vzniku vážné újmy nevěnoval pozornost tvrzením žalobce o specifických mimořádných okolnostech jeho případu (přetrhání vazeb k zemi původu, trvale usídlení v České republice, zvyšující se míra integrace apod.) a nevysvětlil, proč nesvědčily o možnosti vzniku vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Nevzal-li žalovaný v potaz všechna tvrzení žalobce a neopatřil-li si aktuální informace o zemi původu, pak dle žalobce ani nemohl správně aplikovat správní uvážení dle § 11a odst. 4 zákona o azylu a zvážit existenci okolností hodných zvláštního zřetele.

Stanovisko žalovaného

6. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Trvá na správnosti napadeného rozhodnutí, neboť zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se skutečnostmi, které žalobce uvedl v průběhu správního řízení a opatřil si potřebné podklady a objektivní

informace pro rozhodnutí. Při posuzování opakované žádosti porovnal důvody jejího podání s důvody, které žalobce tvrdil při podání své první žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 4. 5. 2015 (dále jen „první žádost“) a došel k závěru, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti ani nepoukázal na žádnou podstatnou změnu okolností. Žalovaný také nezjistil nové relevantní skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné se důvodně domnívat, že by byl žalobce vystaven pronásledování nebo hrozbě vážné újmy. Žalobce nadto opakovaně porušil právní řád České republiky a jeho motiv pro podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný spatřuje ve snaze o legalizaci pobytu na území České republiky.

7. Ve vyjádření ze dne 29. 3. 2023 žalovaný uvádí, že žalobce v průběhu správního řízení o opakované žádosti tvrdil totožné důvody jako v první žádosti, a to potřebu legalizovat si pobyt s cílem získat pracovní povolení a pobývat v České republice. Už v průběhu řízení o první žádosti žalobce uvedl, že přicestoval do České republiky za prací a ve Vietnamu žádné potíže neměl. Zároveň netvrdil žádné mimořádné okolnosti, které by odůvodňovaly postup podle § 11a odst. 4 zákona o azylu či nové skutečnosti týkající se jeho soukromého života, které by v řízení o první žádosti nemohl bez vlastního zavinění uplatnit a které by byly relevantní z hlediska § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalobce nemůže argumentovat délkou pobytu na území České republiky, poněvadž se ve značné míře jednalo o pobyt nelegální v rozporu s rozhodnutím o vyhoštění. Žalovaný poskytl žalobci dostatek prostoru k uvedení všech důvodů a nových skutečností k jeho opakované žádosti, jak dokládá protokol o poskytnutí údajů k žádosti a protokol o seznámení se s podklady rozhodnutí. Žalobce mohl navrhnout doplnění podkladů či vznést jakékoliv výhrady, to ovšem neučinil. Absenci informací namítl až v řízení před soudem, přičemž ani nespecifikoval, jaké konkrétní informace ohledně sociální situace a stavu životní úrovně ve Vietnamu žalovaný nezjistil. Žalovaný má podkladové materiály za dostatečné ve vztahu ke zjištění, že ve Vietnamu nedošlo ke změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu svědčící o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování či hrozbě vážné újmy.

Podstatný obsah správního spisu

8. Ze správního spisu plyne, že žalobci bylo rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 24. 4. 2015 uloženo správní vyhoštění na dobu pěti let (dále jen „rozhodnutí o vyhoštění“). Doba k vycestování byla stanovena na třicet dnů od právní moci rozhodnutí, případně od pozbytí oprávnění k pobytu na území České republiky, což nastalo dne 5. 2. 2021 odmítnutím kasační stížnosti ve věci první žádosti. Žalobce tedy od 8. 3. 2021 pobýval na území České republiky v rozporu s rozhodnutím o vyhoštění a je veden jako nežádoucí osoba. V návaznosti na rozhodnutí o vyhoštění bylo Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy dne 3. 5. 2022 vydáno rozhodnutí o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Dne 11. 5. 2022 žalovaný rozhodl o (pře)zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců.
9. Součástí správního spisu jsou kopie podstatných listin z řízení o první žádosti. Za důvod pro podání první žádosti žalobce označil to, že se zatím nechce vrátit do Vietnamu, neboť tam nemá kde bydlet. Vypověděl, že mimo území České republiky se nezdržují žádní členové jeho rodiny a jeho rodiče již nežijí. Do České republiky přiletěl v roce 1994 za účelem podnikání. Disponoval povolením k dlouhodobému pobytu, které bylo zrušeno v roce 2002 nebo 2003, poté zůstal v České republice nelegálně. Uvedl, že nemá žádný doklad totožnosti, cestovní pas nemá od roku 2002 nebo 2003. Při policejní kontrole ukázal cestovní doklad

jiné osoby. Od příletu do České republiky neopustil území Evropské unie. Ve Vietnamu dlouho nebyl a neměl představu o tom, co by bylo, kdyby se tam vrátil. Na zdejší život si zvykl. Během pohovoru k první žádosti potvrdil žalovanému, že je státním příslušníkem Vietnamu a nikdy nikde neuvedl jinou státní příslušnost. Sdělil, že Vietnam opustil z ekonomických důvodů, nikdy tam neměl žádné problémy. O udělení mezinárodní ochrany požádal, protože neměl žádné doklady a chtěl si zlegalizovat svůj pobyt. Dne 27. 5. 2015 žalovaný vydal rozhodnutí č. j. OAM-81/LE-BE02-LE05-2015, kterým rozhodl o první žádosti tak, že se žalobci mezinárodní ochrana neuděluje a doplňkovou ochranu mu nelze udělit, jelikož spáchal zvlášť závažný zločin. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2016, č. j. 49 Az 71/2015-26 (což je zdejšímu soudu známo též z jeho rozhodovací činnosti), neboť žalovaný nesprávně podřadil *zvlášť závažný zločin* podle trestního práva, kterého se dopustil žalobce, pod pojem *vážný zločin* obsažený v § 15a zákona o azylu, čímž žalobci předem odepřel možnost udělení doplňkové ochrany. Věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Při doplňujícím pohovoru žalobce dne 1. 12. 2017 k důvodům podání první žádosti doplnil, že v České republice žije dlouho, je integrovaný do společnosti a cítí se tu jako doma, chce v České republice legálně pobývat, aby zde mohl legálně pracovat. Ve Vietnamu by už asi nedokázal normálně žít, neboť se tam mnoho věcí změnilo a žalobce si zvykl na zdejší život. Žalovaný dalším rozhodnutím ze dne 29. 10. 2018, č. j. OAM-81/LE-BE02-LE05-R2-2015, žalobci opět neudělil mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem (dále jen „rozhodnutí o první žádosti“).

10. Dne 10. 5. 2022 žalobce podal opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Ke své opakované žádosti sdělil, že je vietnamským státním příslušníkem, narodil se v Hanoji. Je bez náboženského vyznání a bez politického přesvědčení, nikdy nebyl členem žádné politické strany. Je svobodný, nemá děti. Do České republiky přicestoval na základě pracovní smlouvy v roce 1994 nebo 1995 a od té doby nikdy nevycestoval. Cestovní doklad ztratil někdy v roce 1997 nebo 1998. Nemá žádné zdravotní potíže, je zdravý. Za důvod své opakované žádosti označil snahu o legalizaci pobytu. Uvedl, že chce realizovat svůj život v České republice pomocí dokladů a pracovat zde. Nepamatoval si, zda tyto skutečnosti uváděl již v řízení o první žádosti, ale asi ano. Po své první neúspěšné žádosti zůstal v České republice, do Vietnamu se nikdy nevrátil.
11. Další podklady napadeného rozhodnutí tvoří mj. vlastní rešerše žalovaného ze dne 22. 4. 2021 nazvaná *Bezpečnostní a politická situace v zemi – vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* (dále jen „rešerše žalovaného“) a zpráva nazvaná *Vietnam, Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)*, ze dne 9. 4. 2021 (dále jen „zpráva o Vietnamu“). Podle rešerše žalovaného je Vietnamská socialistická republika autoritářským státem, v němž vládne komunistická strana a který je členem Organizace spojených národů a ratifikoval řadu mezinárodních úmluv o lidských právech (např. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech nebo Mezinárodní pakt o ekonomických, sociálních a kulturních právech). Ústava zaručuje svobodný pohyb, cestování do zahraničí, emigraci i repatriaci. Ve Vietnamu v současné době neprobíhá občanská válka či konflikt s jinou zemí. Zpráva o Vietnamu obsahuje obecné informace o zdravotní péči, trhu práce, bydlení, sociální péči, vzdělání a dětech ve Vietnamu.
12. Dne 1. 6. 2022 žalobce podepsal protokol o seznámení se s podklady pro vydání napadeného rozhodnutí. Z protokolu je zřejmé, že se nechtěl seznámit s obsahem podkladů, nenavrhl jejich doplnění a nechtěl uvést další skutečnosti či informace, které by měl vzít žalovaný v potaz v rámci posouzení opakované žádosti.

13. Žalovaný následně napadeným rozhodnutím zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu s odůvodněním, že opakovaná žádost žalobce je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V odůvodnění shrnul informace sdělené žalobcem k opakované žádosti. Uvedl, že při posuzování opakované žádosti vycházel z výpovědi žalobce, informací z cizineckého informačního systému, opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob, z materiálů ze správního řízení o první žádosti, rešerše žalovaného a zprávy o Vietnamu. K tomu dodal, že se žalobce s podklady rozhodnutí nechtěl seznámit a žádným způsobem je nedoplnil. Následně shrnul průběh správního řízení o první žádosti a porovnal důvody tam uvedené s důvody uvedenými k opakované žádosti. Žalovaný měl za to, že tvrzeným důvodem první žádosti byla nechuť žalobce vrátit se do Vietnamu a snaha zůstat v České republice, aby zde mohl legálně pracovat, ačkoliv mu byl uložen trest vyhoštění, přičemž žalobce zmiňoval také to, že by ve své původní vlasti nemohl normálně žít, protože se tam mnohé změnilo a zvykl si na zdejší život. Důvody a motivy opakované žádosti žalobce byly podle žalovaného stejné – žalobce chtěl legalizovat pobyt v České republice, aby zde mohl pracovat. Žalovaný konstatoval, že ve Vietnamu nedošlo k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu a svědčit o tom, že by žalobci hrozilo pronásledování či vážná újma. Žalovaný tedy neshledal důvody pro opakované meritorní posuzování žádosti žalobce.

Dosavadní průběh soudního řízení

14. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 24. 10. 2022, č. j. 53 Az 6/2022-41, žalobu proti napadenému rozhodnutí odmítl s odůvodněním, že neobsahovala žádný řádně formulovaný žalobní bod. Odmítnutí žaloby předcházelo vydání usnesení ze dne 8. 9. 2022, č. j. 53 Az 6/2022-20, kterým byl žalobce mj. vyzván k odstranění vady žaloby spočívající v absenci žalobních bodů ve lhůtě 8 dnů a které měl zdejší soud za řádně doručené fikcí dle § 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“).
15. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 2. 2023, č. j. 4 Azs 297/2022-48, citované usnesení zdejšího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť dospěl k závěru, že výzva k odstranění vad nebyla žalobci řádně doručena. Lhůta osmi dnů k odstranění vad žaloby tedy nemohla uplynout ke dni 24. 10. 2022, kdy bylo vydáno usnesení o odmítnutí žaloby. Nejvyšší správní soud uložil zdejšímu soudu, aby výzvu k odstranění vad žalobci řádně doručil a následně v řízení postupoval v návaznosti na procesní aktivitu žalobce.
16. Zdejší soud tedy v souladu se shora uvedeným závazným právním názorem doručil žalobci prostřednictvím jeho zástupce výzvu k odstranění vad dne 14. 3. 2023. Žalobce svou žalobu doplnil podáním, které bylo soudu doručeno dne 21. 3. 2023, čímž včas odstranil její vadu.
17. Při ústním jednání účastníci setrvali na svých písemných stanoviscích.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

18. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná.
19. Po skutkové a právní stránce soud věc posoudil úplně a *ex nunc* (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ

podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož opakovaná žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 10. 5. 2022, dopadá na toto řízení procedurální směrnice a § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.

20. I za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice však platí dispoziční zásada, vyjádřená prostřednictvím § 75 odst. 2 s. ř. s., a správní soudy tedy přezkouvávají napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice totiž neobsahuje požadavek, aby správní soudy postupovaly *ex officio* a aktivně dohledávaly případné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Takový postup by ostatně odporoval i konstantní judikatuře, která je zásadně postavena na premise, že je to žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je povinen označit azylově relevantní důvody, přičemž není úkolem správního orgánu (tím spíše pak správního soudu), aby za něj tyto důvody domýšlel (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003-47). Výjimečně však mohou nastat zcela specifické situace, za nichž by byly soudy ve správním soudnictví povinny přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu, jakým by bylo např. vypuknutí válečného konfliktu na celém území země původu žadatele o mezinárodní ochranu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27). Taková specifická situace však v této věci nenastala, protože soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů.

Posouzení věci krajským soudem

21. Žalobce namítá, že jeho opakovaná žádost o mezinárodní ochranu neměla být posouzena jako nepřipustná, neboť existovaly nové skutečnosti, které bez jeho zavinění nebyly předmětem zkoumání v řízení o první žádosti. Těmito skutečnostmi měla být délka jeho nepřetržitého pobytu na území České republiky, ztížení jeho návratu do země původu, zvýšená míra integrace v české společnosti a absence sociálního, ekonomického či rodinného zázemí v zemi původu. Navíc má žalobce za to, že žalovaný nezjistil a neuvedl v napadeném rozhodnutí, zda v zemi původu nedošlo k podstatné změně okolností od projednání první žádosti, přičemž si za tímto účelem neopatřil aktuální podklady. Soud se tedy primárně zabýval otázkou, zda žalovaný správně označil opakovanou žádost žalobce o mezinárodní ochranu za nepřipustnou a zda jí místo toho neměl meritorně posoudit.
22. Podle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu je opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany.
23. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.
24. Podle § 10a odst. 2 zákona o azylu se v případě nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Ministerstvo nicméně může z *důvodů hodných zvláštního zřetele* posoudit opakovanou žádost jako přípustnou podle § 11a odst. 4 zákona o azylu.

25. Ze znění § 11a odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že se nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany a to, zda cizinec uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
26. Ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu stanoví, že se řízení zastaví, jestliže je žádost o mezinárodní ochranu nepřípustná.
27. Rozhodnutí o nepřípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu musí v souladu s bodem 19 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, publikovaného pod č. 2642/2012 Sb. NSS, obsahovat závěr o tom, že „1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“
28. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, publikovaného pod č. 2162/2011 Sb. NSS, „míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod – byť i vyhovující – obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“
29. Vycházejí ze shora uvedeného, soud shledal, že žaloba není důvodná.
30. Žalobce uváděl v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany totožné důvody a skutečnosti jako v řízení o první žádosti. Za důvod opakované žádosti označil, že nemůže realizovat život v České republice pomocí dokladů, proto by chtěl zlegalizovat svůj pobyt prostřednictvím žádosti o azyl. Současně žalovanému sdělil, že si už nepamatuje, zda uváděl stejné skutečnosti ve své první žádosti, ale asi ano. Ke svému soukromému a rodinnému životu pouze uvedl, že je svobodný, nemá děti a v České republice pobývá nepřetržitě od roku 1994 (nebo 1995). Žádné další okolnosti, týkající se soukromého života, v průběhu správního řízení nesdělil. V řízení o své první žádosti uvedl, že se zatím nechce vrátit do Vietnamu, nemá tam kde bydlet, navíc nemá žádné doklady a chtěl by si zlegalizovat pobyt. V případě obou jeho žádostí tedy byla důvodem pro podání snaha o legalizaci pobytu v České republice. Zároveň žalobce v řízení o první žádosti uváděl stejné skutečnosti ze soukromého a rodinného života (svobodný, bezdětný, dlouhodobě pobývajícím v České republice, bez vazeb na Vietnam). Všechny žalobcem tvrzené důvody a skutečnosti tak již byly předmětem zkoumání v řízení o jeho první žádosti. Soud proto ve shodě s žalovaným dospívá k závěru, že žalobce v řízení o opakované žádosti neuvedl žádné nové (natož azylově relevantní) skutečnosti.
31. Žalobce tvrdí, že došlo ke změnám okolností jeho soukromého života, které považuje za nové skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu a které žalovaný nezohlednil v napadeném rozhodnutí. Soud mu však ani v tomto ohledu za pravdu nedal.

32. Již v řízení o první žádosti žalobce uvedl, že žije v České republice dlouho a zvykl si na zdejší život. Žalovaný se s tímto tvrzením vypořádal v rozhodnutí o první žádosti, když uvedl, že dlouhý pobyt žalobce nelze považovat za skutečnost hodnou zvláštního zřetele, která by odůvodňovala udělení azylu z humanitárních důvodů. Zdůraznil, že azyl z humanitárních důvodů je institutem zcela výjimečným, kterým nelze řešit získání povolení k pobytu v České republice, pokud jednotlivec vlastním přičiněním pozbude příslušné pobytové oprávnění. V této souvislosti žalovaný také odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2017, č. j. 42 Az 15/2016-51, podle kterého *„humanitární azyl nelze považovat za krajní nástroj zajišťující pobytové oprávnění žalobce, jestliže žalobci nejsou dostupné jiné prostředky upravené zákonem o pobytu cizinců“*, a konstatoval, že se žalobce dlouhodobě nezabýval legalizací svého pobytu na území České republiky, když zde od roku 2002 (nebo 2003) pobýval a pracoval nelegálně. Žalobce nyní v souvislosti s opakovanou žádostí namítá, že se od první žádosti ještě prodloužila délka jeho nepřetržitého pobytu na území České republiky. Tento argument však dle soudu nemůže obstát v situaci, kdy se jedná o pobyt nelegální, neboť žalobce byl povinen vycestovat z České republiky již po první neúspěšné žádosti o mezinárodní ochranu. Samotná délka pobytu nadto udělení mezinárodní ochrany neopodstatňuje.
33. Integraci do české společnosti jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobce taktéž uváděl již v první žádosti. V řízení před soudem namítá, že se míra jeho integrace zvýšila, nicméně toto tvrzení žádným způsobem nekonkretizuje a nedokládá. Během řízení o jeho opakované žádosti ani během soudního řízení nesdělil, v čem jeho hlubší integrace spočívá a co konkrétně (kromě délky pobytu na území) se změnilo od první žádosti. S ohledem na obecnost argumentace tak žalobce nezavdal důvod, pro který by se soud domníval, že by jeho integrace do společnosti mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Obdobně též namítaná absence sociálního, ekonomického a rodinného zázemí v zemi původu byla předmětem zkoumání již v řízení o první žádosti, neboť již tam žalobce uváděl, že neví, kam by se ve Vietnamu vrátil, nemá tam kde bydlet, nemá tam rodinné příslušníky a nemohl by tam žít normálně.
34. K námitce žalobce, že mu žalovaný neposkytl dostatečnou součinnost ke zjištění skutkového stavu, když na jeho tvrzení nereagoval a nesnažil se o jejich upřesnění ani o bližší zjištění, soud uvádí, že se žalovaný v rámci poskytnutí údajů k opakované žádosti ze dne 18. 5. 2022 žalobce dotazoval na standardní otázky a dal mu možnost, aby sdělil, co jej k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedlo. Následně dne 1. 6. 2022 během seznámení se s podklady rozhodnutí se žalovaný dotázal žalobce, zda chce uvést nějaké další skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít žalovaný v úvahu při posouzení opakované žádosti, na což žalobce reagoval negativně. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2023, č. j. 5 Azs 208/2022- 52, který sám žalobce citoval v žalobě, *„žadatel o mezinárodní ochranu nese břemeno tvrzení, které je ve vzájemné interakci se správním orgánem rozvíjeno a doplněno i břemenem důkazním. V aplikační praxi se v tomto směru hovoří o tzv. sdíleném důkazním břemenu, neboť je rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně správní orgán je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů.“* Žalovaný by tedy měl povinnost sdílet důkazní břemeno spolu s žalobcem, avšak až v případě, že by žalobce unesl břemeno tvrzení. V situaci, kdy žalobce netvrdil žádné nové okolnosti a svou opakovanou žádost neopřel ani náznakem o jakoukoli azylově relevantní skutečnost, žalovanému nelze vytýkat nedostatek součinnosti či zanedbání povinností stran nesení důkazního břemene.

35. Žalobcem tvrzený obtížný návrat do země státního občanství rovněž nemůže obstát. Žalobce namítá, že jeho totožnost a státní občanství byly ověřeny pouze na základě čestného prohlášení, a nebylo tak postaveno najisto, do jaké země by měl být navrácen. Takovou argumentaci soud pokládá za ryze účelovou. Žalobce konzistentně označuje sám sebe za státního příslušníka Vietnamské socialistické republiky, a to již od podání první žádosti, kdy nadto uvedl, že oba jeho rodiče se narodili ve Vietnamu. Žalobce též opakovaně uvedl, že se narodil v Hanoji, v minulosti mu byl vydán cestovní průkaz totožnosti s údajem o vietnamské státní příslušnosti, tato státní příslušnost je vedena i v rejstříku trestů a žalobci bylo ve správním řízení na jeho žádost opakovaně tlumočeno z jazyka vietnamského. V žalobě a následně v návrhu na přiznání odkladného účinku ze dne 1. 3. 2023 a v doplnění žaloby ze dne 21. 3. 2023, které za něj již podával jeho zástupce, byla uvedena vietnamská státní příslušnost. Nebylo tedy důvodu, aby žalovanému či následně soudu vznikly jakékoli pochybnosti ohledně žalobcovy státní příslušnosti.
36. Soud žalobci nedal zapravdu ani v tom, že žalovaný nezjistil, zda v zemi původu nedošlo k podstatné změně okolností, a že nevycházel z aktuálních informací. Při rozhodování o opakované žádosti žalovaný vycházel ze zprávy o Vietnamu ze dne 9. 4. 2021 a rešerše žalovaného ze dne 22. 4. 2021, na základě kterých dospěl k závěru, že ve Vietnamu od projednání první žádosti nedošlo ke změně, která by svědčila o tom, že by žalobci hrozilo pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. V době vydání napadeného rozhodnutí (11. 7. 2022) byly uvedené podklady 14 měsíců staré, což soud považuje za přiměřené vzhledem ke skutečnosti, že žalobce v průběhu správního řízení nijak nezpochybňoval jejich aktuálnost. Žalobce měl možnost se s předmětnými podklady seznámit, vyjádřit se k nim a doplnit je, ale tohoto práva nevyužil. Ve správním řízení nadto neupozornil na jakoukoli problematickou situaci v zemi jeho původu, která by měla vyvolat potřebu doplnění podkladů opatřených žalovaným pro rozhodnutí. Ani v průběhu soudního řízení žalobce konkrétně neuvedl, že a jak se situace ve Vietnamu od vydání rozhodnutí o první žádosti změnila a nespecifikoval, z jakého důvodu považuje podklady žalovaného za neaktuální, tedy co v nich postrádá. Námitku týkající se neaktuality podkladů tedy vznáší jen v obecné rovině, pročez soud při užití stejné míry obecnosti konstatuje, že má skutkový stav zjištěný žalovaným (s ohledem na tvrzení žalobce) za dostatečný.
37. Námitka, že žalovaný nezhodnotil, zda lze žalobcovu situaci posoudit jako *případ hodný zvláštního zřetele* ve smyslu § 11a odst. 4 zákona o azylu, je rovněž nedůvodná. Jak žalobce správně uvedl, tak z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 Azs 101/2019-74, je zřejmé, že se žalovaný nemusí explicitně vyjadřovat k aplikaci uvedeného ustanovení. Postačí, že „*všechny okolnosti, které vedle toho, že musely být zkoumány jako údajné nové důvody tvrzené žadatelem o azyl, by mohly být rozumně představitelné jako důvody zvláštního zřetele hodné, byly v rámci řízení o opakované žádosti vzaty v úvahu ve své skutkové dimenzi (ministerstvo zkoumalo, zda jsou stejné, anebo nové oproti důvodům v žádosti předešlé) i v dimenzi právní, tedy z hlediska dopadů na životní poměry žadatele. Pokud ministerstvo dospělo k závěru, že není důvodu měnit něco na hodnocení těchto okolností oproti jejich předešlému posouzení, implicitně shledalo, že případ žadatele je případem běžným, neobsahujícím zvláštní, mimořádné, předem typově nedefinované (neboť obtížně předvídatelné) důvody.*“ Tak tomu bylo i v tomto případě. Žalovaný v napadeném rozhodnutí posoudil a srovnal obě žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, přičemž neshledal důvody pro opakované meritorní posuzování žádosti ve vztahu k žalobcem uváděným důvodům, neboť ten neuvedl žádnou novou skutečnost. Tímto současně implicitně dospěl k názoru, že případ

žalobce není *případem hodným zvláštního zřetele* podle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Nad rámec nutného odůvodnění soud dodává, že obecné tvrzení žalobce o jeho nepřetržitém téměř třicetiletém pobytu na území České republiky, které nebylo jakkoli blíže konkretizováno, nesvědčí o tom, že by situace žalobce byla natolik mimořádná, aby mohla být kvalifikována jako případ hodný zvláštního zřetele.

38. Lze uzavřít, že žalobce neunesl břemeno tvrzení, když ve správním řízení o opakované žádosti neuvedl žádné nové skutečnosti ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu. Zároveň z podkladů shromážděných žalovaným nevyvstala nová relevantní zjištění, která by odůvodňovala meritorní přezkum opakované žádosti. Tato úvaha je dostatečně zřejmá i z odůvodnění napadeného rozhodnutí, proto soud nepovažuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Opakovaná žádost žalobce byla správně posouzena jako nepřijatelná.

Závěr a náklady řízení

39. Vzhledem k tomu, že žalobní body nebyly důvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
40. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovaný, který byl naopak plně úspěšný, náhradu nákladů řízení nepožadoval a netvrdil, že by mu vznikly nějaké náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud proto žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2023

Mgr. Marcela Uhříčková, v. r.
samosoudkyně